

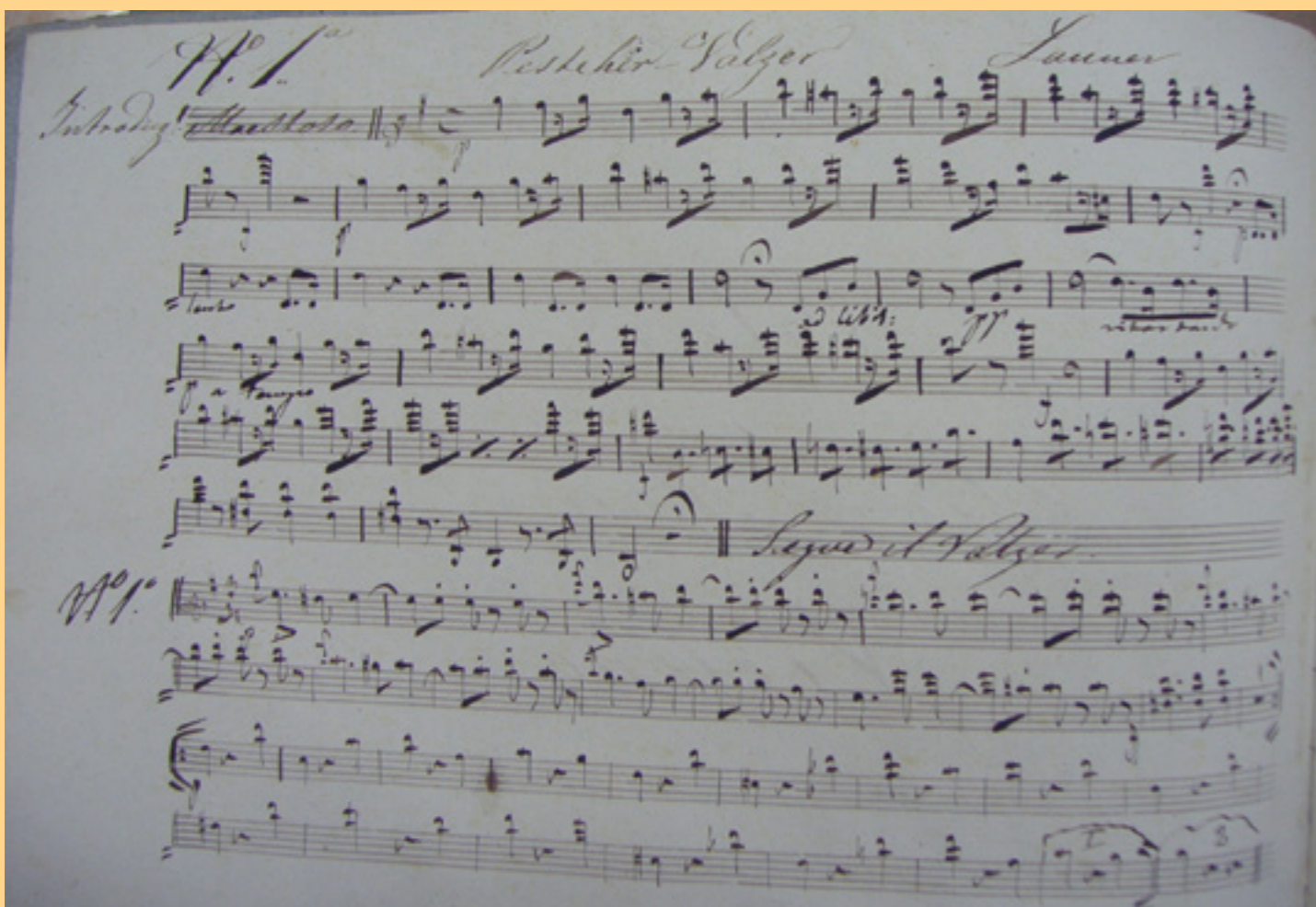
Stilizirani plesovi

Njemački plesovi Karla Prandaua s početka 19. stoljeća

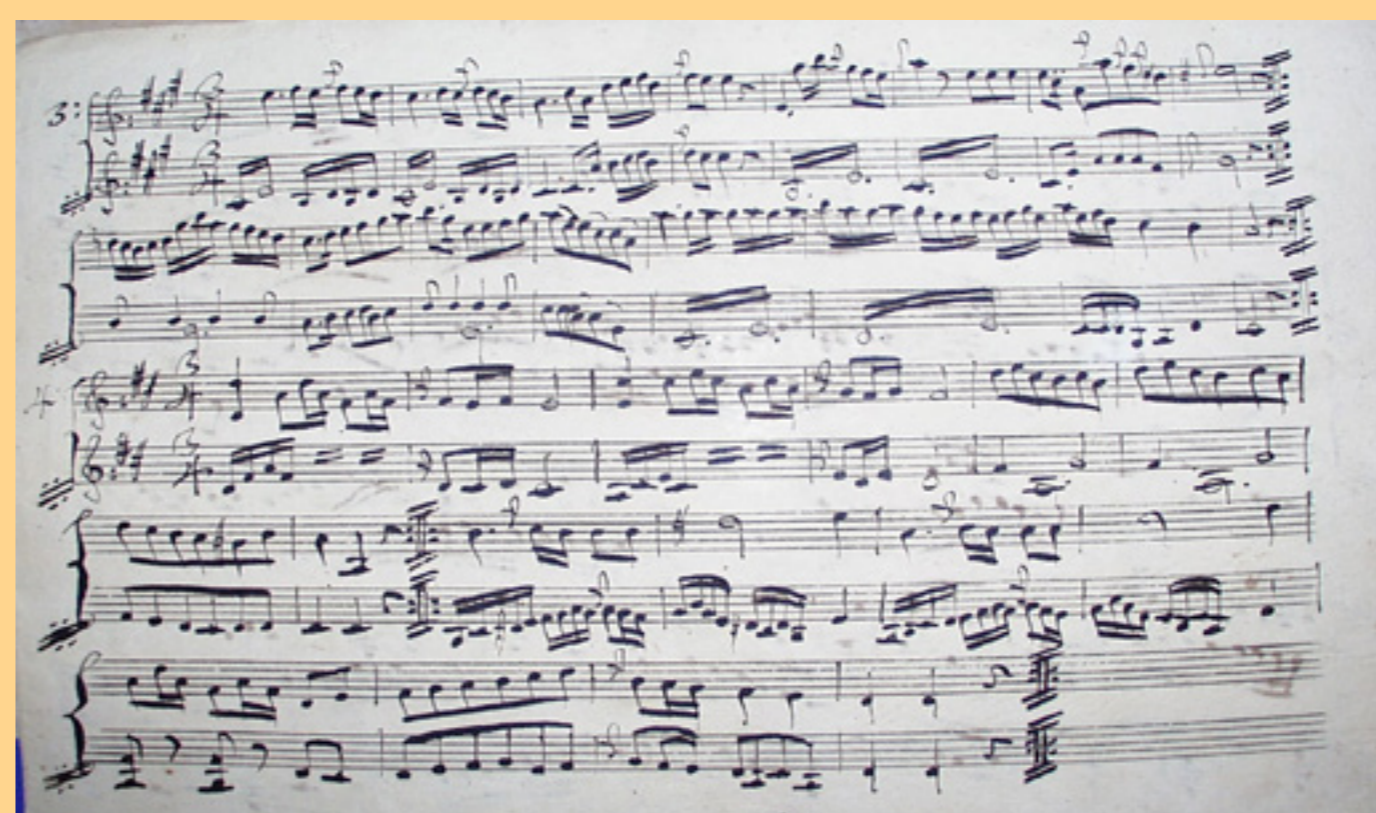
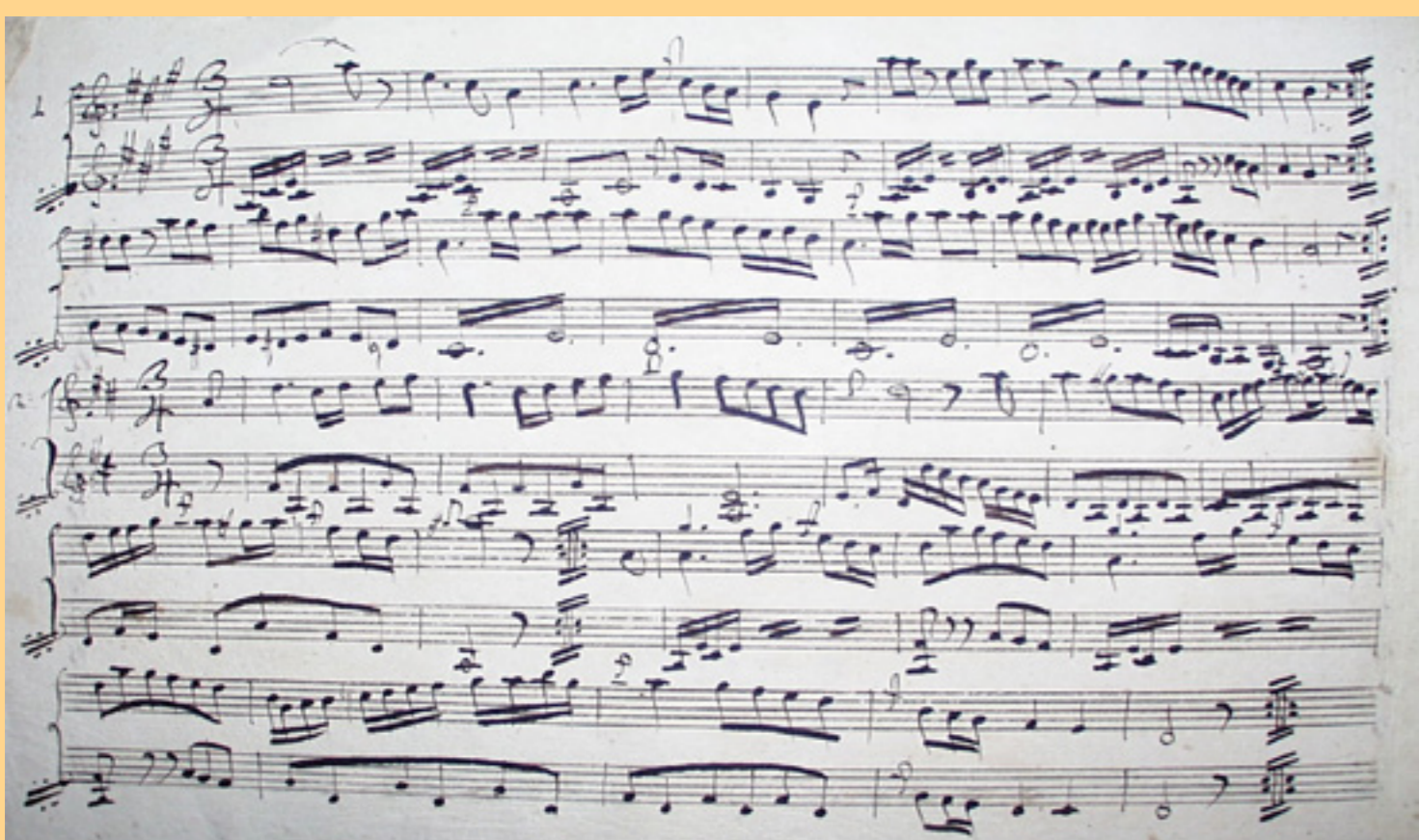
Valcer se plesao i u Dubrovniku u 19. stoljeću. Primjerak iz zbirke Vlaha Melchiorija (Dubrovnik, Samostan Male braće)

Primjerak iz zbirke Vlaha Melchiorija (Dubrovnik, Samostan Male braće)

Dvanaest menueta dubrovačkog skladatelja Domenica Antonietija komponirana za dvije violine za uporabu kapetana Giovannija Monkovića (Dubrovnik, Samostan Male braće)

Pojam stiliziranih plesova u klasičnoj glazbi označava glazbene vrste koje imaju karakteristike plesne pratnje, ali su namijenjene koncertnome izvođenju. Drugim riječima, riječ je o instrumentalnoj izvedbi plesova namijenjenih slušanju. U povijesti zapadne umjetničke glazbe najpoznatiji primjer niza stiliziranih plesova je **suita**. Njezini počeci sežu u 16. st. kada ju čine dva starija plesa za lutnju – polagana koračna **pavana** te brža poskočnička **gagliarda**. Najveću je popularnost suita doživjela u razdoblju baroka, kada zadobiva strukturu niza kraćih, uglavnom plesnih instrumentalnih stavaka istoga tonaliteta ali različitog (kontrastnog) tempa. U baroku je suita imala četiri obavezna plesna stavka, uz mogućnost umetanja i drugih stavaka, ne nužno plesnoga karaktera. Redom su to: njemački ples **allemande** umjerenog tempa, francusko-talijanski **courante/corrente** (u Francuskoj spori ples, u Italiji brzi), sporiji španjolski **sarabande** te brzi irski ples **gigue**.

Skladatelji 19. i 20. st. ponovno posežu za principom nizanja kraćih (plesnih) stavaka, koristeći i narodne plesove i prerađujući vlastita djela (balet *Licitarsko srce* Krešimira Baranovića prerađen je u suitu, a jedan od stavaka je i glasovito **Kolo**).

Osim suite kao višestavačne vrste, stilizirani plesovi pojavljuju se i kao zasebna djela, mahom u 19. stoljeću. Neki od primjera su glasovirske minijature Vatroslava Lisinskog poput **valcera** i **mazurki**, zatim **menueti** ili pak **poloneze** Frédérica Chopina.

Važan primjer stiliziranog plesa čini **kolo**, koje je sredinom 19. st. u hrvatsku umjetničku glazbu uvedeno i kao skladba za koncertno izvođenje. Među prvima ih je skladao V. Lisinski, a kasnije su ih pisali Ivan Zajc, Antun Dobronić, Ivan Brkanović te Jakov Gotovac, čije je glasovito **Simfonijsko kolo** ušlo u kanon hrvatskoga koncertnog repertoara.